

TIPS & TRICKS

HOOGCONFLICTUEUZE SCHEIDINGEN

DE POSITIE VAN HET KIND STAAT CENTRAAL

- Wees bewust van de grote impact op de kinderen
- Vraag steeds hoe het met de kinderen gaat
- Maak steeds een onderscheid tussen de ouderrelatie en de partnerrelatie

ELK KIND HEEFT TWEE OUDERS

- Hanteer respectvol taalgebruik: benoem de andere ouder steeds als papa/mama
- Een kind is steeds loyaal aan beide ouders:
 - beide ouders hebben hun eigen verhaal; stap niet automatisch mee in het verhaal van één ouder
 - beide ouders blijven ouder voor het kind

COMMUNICATIE / INFORMATIE

- Communiceer helder en op maat van de ouder
- Benadruk dat de kinderen betrokken zijn
- Wees bewust van wat je zegt over de andere ouder als de kinderen er bij zijn
- Wees alert om enkel dubbel gecheckte info door te geven

DOORVERWIJZEN

- Eigen netwerk
- Minderjarigen: Awel / JAC / tZitemzo
- Info / Advies: Onthaal CAW
- Juridisch: Justitiehuis / tZitemzo

01

02

03

04

Wat zegt de wet?

Ouders oefenen het **ouderlijk gezag over hun minderjarige kinderen** in principe samen uit (=co-ouderschap) en beslissen daarom samen over bijvoorbeeld de verblijfs- en omgangsregeling van hun minderjarige kinderen. Wanneer ouders hierover samen niet uit geraken, zelfs niet na bemiddeling, zal de **familierechter** hierover beslissen. **Uitzonderlijk** kan de rechter het ouderlijk gezag aan één ouder toekennen; deze ouder mét **exclusief ouderlijk gezag** kan dan alleen beslissingen nemen over de minderjarige kinderen, maar de andere ouder behoudt het **recht op informatie over én het recht op contact** met zijn/haar kinderen. Minderjarige kinderen kunnen nooit kiezen bij welke ouder ze wonen, noch of ze op bezoek gaan -en hoe vaak- bij (één van) hun ouders. Ze kunnen enkel hun mening geven aan hun ouders, of aan de familierechter via het **hoorrecht**.

Honger naar meer?

WWW.OMGAANMETVECHTSCHEIDING.BE

Dit schema werd ontwikkeld door de **intersectorale werkgroep HoogConflictueuze Scheiding (HCS)**. Deze werkgroep werkt in opdracht van de Netwerkstuurgroep Integrale Jeugdhulp Deinze-Eeklo-Gent en wil preventieve acties opzetten naar de verschillende beroepsgroepen die met (vechtscheidingen te maken krijgen, zoals hulpverleners, onderwijspersoneel, justitiemedewerkers, huisartsen, enz., ...

OPZET

Met een bondig instrument de generalistische hulpverlener een aantal uitgangspunten aanbieden, zodat in een oogopslag duidelijk is waar je als hulpverlener moet op letten als je met een hoogconflicteuze scheiding te maken krijgt. Bijvoorbeeld: vaak wordt er enkel juridische informatie gegeven, maar wordt er vergeten dat ook de verschillende vormen van bemiddeling besproken kunnen worden. **We willen hiermee de aandacht vestigen op de impact van jouw hulpverlenershouding. Het is cruciaal dat je als hulpverlener beseft wat jouw impact is/kan zijn. Vandaar het belang van de meerzijdige partijdigheid.**

VOOR WIE

Maatschappelijk werkers van een wijkgezondheidscentrum, verpleegkundigen Kind & Gezin, OCMW-medewerkers, onthaalmedewerkers van een CAW, kinderopvanginitiatieven....

STRUCTUUR VAN HET SCHEMA

We sommen vier uitgangspunten, basisprincipes op die telkens vertaald worden in concreet gedrag voor de hulpverlener.

RELEVANTE LINKS

www.tweehuizen.be
www.caw.be
www.tzitemzo.be
www.justitiehuisen.be
www.huizenvanhetkind.be
www.jac.be
www.awel.be
www.juridat.be/bemiddeling

1 De positie van het kind staat centraal

- Wees bewust van de grote impact op de kinderen: je moet je bewust zijn van de impact van deze (v)chtscheiding op de kinderen. Pas je gesprekstijl aan, indien de kinderen aanwezig zijn tijdens het gesprek met één van de ouders of probeer kinderen in een ander lokaal op te vangen.
- Vraag steeds hoe het met de kinderen gaat.
- Maak steeds een onderscheid tussen de ouderrelatie en de partnerrelatie. Bij het beëindigen van een relatie moeten ouders steeds twee verwerkingsprocessen doormaken: het verlies van de partnerrelatie, maar ook het verlies van de ouderrelatie. Het rouwproces rond het partnerschap verloopt vaak makkelijker dan het proces rond het veranderend ouderschap. Het is belangrijk te beseffen dat elk van deze processen een ander tempo heeft. Meer info zie blauwe kader.

2. Elk kind heeft twee ouders

- Hanteer respectvol taalgebruik: benoem de andere ouder steeds als papa/mama.
- Een kind is steeds loyaal aan beide ouders:
 - Stap niet automatisch mee in het verhaal van één ouder.
 - Beide ouders blijven ouder voor het kind.

3. Communicatie/Informatie

- Communiceer helder en op maat van de ouder.
- Benadruk dat de kinderen betrokken zijn: ze moeten geïnformeerd worden over wat er gebeurt.
- Wees bewust van wat je zegt over de andere ouder in het bijzijn van de kinderen.
- Wees alert om enkel dubbel gecheckte informatie door te geven: bijvoorbeeld door het vonnis te vragen in verband met de omgangs- en/of verblijfsregeling.

4. Doorverwijzen

- Eigen netwerk: maak zoveel mogelijk gebruik van ondersteuning uit het eigen netwerk van de ouders én het kind: familie, burens, school, vrienden, crèche. Opgelet: het netwerk kan ook een negatieve impact hebben op de situatie. Het is belangrijk dat je dit zorgvuldig aftoetst.
- Minderjarigen: Awel, JAC, tZitemzo (vroeger de Kinderrechtswinkel).
- Info/advies: er is een groot aanbod aan hulp voor mensen vóór, tijdens of na de scheiding. We schuiven hier de onthaalwerking van een CAW naar voor omdat iedereen er met om het even welke vraag gratis terecht kan. De onthaalmedewerkers doen niet alleen aan vraagverheldering maar informeren, adviseren en overlopen samen met de mensen het hulpverleningsaanbod relevant voor hun vraag, zoals: ouderschapsbemiddeling, scheidingsbemiddeling. En wie het kan betalen, kan ook rechtstreeks naar bemiddeling (en niet via het CAW).
- Juridisch: Justitiehuis, tZitemzo.

HET VERSCHIL 'PARTNERSCHAP' EN 'OUDERSCHAP' NADER TOEGELICHT:

Het **partnerschap beëindigen** is een pijnlijke breuk. Je wordt al dan niet gedwongen om je prins op het witte paard of je prinses met de blonde lokken los te laten. Het loslaten van het partnerschap vraagt tijd en is een verwerkingsproces. Het loslaten van je partnerschap betekent ook het **einde van je droom** een gezin te zijn.

Naast het loslaten van het partnerschap is er ook het **loslaten van 'de gedroomde' andere ouder**. Die ouder blijkt dan toch niet de gedroomde ouder te zijn: hij/zij heeft een andere levensvisie, heeft andere waarden en normen, enz. Het aanvaarden dat deze ouder niet opvoedt zoals jij verwachtte, is een **moeizaam en heel pijnlijk proces**.

De verwerking om het ouderschap los te laten, loopt parallel met het loslaten van het partnerschap. Het zijn **twee verschillende verwerkingsprocessen** die mensen **gelijktijdig doorlopen**, maar elk in hun eigen tempo en dus voor elke persoon én voor elk verwerkingsproces met verschillende snelheden.

Het partnerschap kan je op een bepaald moment plaatsen en loslaten. Maar het ouderschap is er voor altijd en zal altijd een rol blijven spelen in je leven. Je wordt steeds weer geconfronteerd met het feit dat je die man of vrouw ooit gekozen hebt als ouder voor je kinderen. Vandaar dat het 'anders ouder-zijn' veel moeilijker te aanvaarden is en dat het verwerkingsproces veel complexer verloopt.

HET IDEALBEELD VAN 'SAMEN-ouderschap' NIET ALTIJD HAALBAAR:

Soms is 'samen ouderen' niet mogelijk en dan is het 'parallel ouderschap' een mooi alternatief. Soms doen mensen heel hard hun best om te blijven communiceren en toch wil het maar niet lukken. Dan is het belangrijk om rust te creëren in beide gezinnen. Parallel ouderschap kan deze rust bieden omdat **elke ouder zijn eigen opvoeding geeft**. De kunst is om **geen afbreuk te doen aan de opvoedingsstijl van de andere ouder**. Kinderen kunnen met deze verschillende opvoedingsstijlen omgaan. Tenslotte zijn er ook andere regels op school, bij oma en opa, bij de sportclub, enz. Voorwaarde is wel dat de regels in elke context constant blijven en duidelijk zijn en dat elke ouder op zijn eigen manier blijft functioneren zonder er een wedstrijd van te maken.